

L'arc de Sant Martí

La llum del sol sembla blanca, però en realitat no ho és. Un raig de sol és la suma de set colors: vermell, ataronjat, groc, verd, blau, indi i violeta.

Les gotes d'aigua tenen un poder gairebé màgic: poden separar la llum del sol en els seus set colors. Ho descobrim en dies que plou i fa sol alhora. Els raigs de sol travessen les gotes d'aigua de la pluja i es dispersen en colors, que van del vermell al violeta. Així es forma l'**arc de Sant Martí**.

Quan la llum del sol es descompon en els set colors de l'arc de Sant Martí, diem que és irisada. Per això, l'arc de Sant Martí també s'anomena **arc iris**.

Per veure l'arc de Sant Martí cal que ens posem sempre d'esquena al sol.

Inspiració d'artistes

L'arc iris és un fenomen atmosfèric tan espectacular que ha inspirat poemes tan bonics com aquest:

Plou i fa sol...
un núvol s'ha vestit
amb els colors de l'iris.
Plou i fa sol.
L'abella s'empolvora
amb pol·len d'or dels lliris
i es drecen lluminoses
les banyes d'un cargol.
Plou i fa sol.

Popular

Coses d'animals

► La llebre i el lleó

Vet aquí que una vegada una colla d'animals van decidir que cada dia un d'ells es lliuraria al lleó perquè se'l mengés i d'aquesta manera deixés tranquils els altres. Així que cada dia s'ho feien a palletes i a qui li tocava la més curta se n'havia d'anar a trobar el lleó perquè se'l cruspís.

Un dia, la mala sort va fer que li toqués a una llebre molt i molt eixerida.

Abans d'anar a trobar el lleó, la llebre s'ho va pensar molt, perquè no li feia gens de gràcia morir.

Finalment es va decidir i va anar cap on hi havia el lleó, que estava molt enfadat perquè la llebre havia tardat més del compte.

–Sabeu què passa, senyor rei? –li va dir la llebre–. Doncs que molt a prop d'aquí hi ha un altre lleó que diu que és el rei d'aquesta terra i que té dret a menjar-se tots els animals. He hagut de fer marra-da perquè no m'agafés i no em fes servir de dinar.

El lleó, que era curt d'enteniment, es va empassar el que li va explicar la llebre. Tot ofès, va demanar a la llebre que l'acompanyés i li ensenyés on era aquell altre lleó que li volia prendre el lloc. La llebre no s'ho va fer dir dues vegades i va acompanyar el lleó a una gran bassa d'aigua voltada per totes bandes per un mur molt alt. Els dos animals es van abocar a la bassa i la seva figura es va reflectir en l'aigua, que feia l'efecte d'un mirall. Llavors la llebre va dir al lleó:

–Ho veieu, senyor rei? Aquí baix teniu aquell altre lleó de qui us he parlat. Mireu, ara està a punt de menjar-se una llebre!

El lleó va caure-hi de quatre grapes. Es va pensar que les figures que veia reflectides a l'aigua eren realment un altre lleó i una altra llebre.

Sense pensar-s'ho dues vegades, valent de mena com era, el lleó es va tirar de cap a l'aigua per barallar-se amb aquell «altre lleó» que li disputava els animals que li servien d'aliment. Però ja no va poder sortir de l'aigua i va morir ofegat.

Aquesta faula vol dir que sovint val més ser enginyós que tenir força.

► El lleó i la rata

Vet aquí que una vegada hi havia un lleó que dormia. Una rata es va posar a córrer per l'esquena del lleó. El lleó es va despertar i la va enxampar disposat a devorar-la. Però la rata li va suplicar que la deixés anar tot dient-li que, si li perdonava la vida, un altre dia l'ajudaria ella. El lleó se'n va riure, però la va deixar escapar.

I va passar que, poc temps després, el lleó es va salvar gràcies a la rata.

Uns caçadors havien capturat el lleó i el tenien lligat a un arbre amb una corda. La rata, quan va sentir els gemecs del lleó, va anar corrent cap allà, va rosegar la corda i el va alliberar.

Aleshores la rata li va dir:

–No fa gaire que et vas riure de mi, perquè no esperaves que jo et pogués ajudar alguna vegada; però ara ja saps que una rata també pot ser agraïda.

Aquesta fable vol ensenyar-nos que a un ésser poderós li pot canviar la sort i haver de necessitar l'ajuda dels més febles.

Montserrat Ros (adaptació)

COMPRENSIÓ

L'ARC DE SANT MARTÍ

Escriu el nom dels set colors de l'arc de Sant Martí:

Contesta:

a) Quan és més freqüent veure l'arc de Sant Martí? _____

b) Per què? _____

VOCABULARI

4 Relaciona cada paraula amb el seu significat:

irisat	Separar-se persones o coses en direccions diferents.
pol·len	Posar una cosa sobre una altra.
dispersar-se	Que té relació amb l'atmosfera.
superposar	Que té els colors de l'arc de Sant Martí.
atmosfèric	Pols de color groc que tenen les flors.

5 Completa aquestes frases amb les paraules d'abans:

- La pluja és un fenomen _____ habitual a la tardor.
- Quan la gent va a buscar bolets _____ pel bosc.
- Les abelles s'emporten el _____ de les flors.
- Quan fas el llit, _____ el cobrellit als llençols i les mantes.
- La roba _____ és molt vistosa.

Fes tu altres 3 frases

COSES D'ANIMALS

Completa aquestes frases amb les característiques que defineixen millor cada animal: enginyosa, feble, orgullós, agraïda, eixerida, babau.

- El lleó era _____ i _____.
- La rata era _____ i _____.
- La llebre era _____ i _____.

Numera aquestes frases segons l'argument de la primera faula:

- ☐ Els animals es feien a palletes qui se sacrificava.
- ☐ La llebre es va salvar gràcies al seu enginy.
- ☐ Li va tocar a una llebre molt eixerida.
- ☐ La llebre se les va empescar per enganyar el lleó.
- ☐ El lleó hi va caure de quatre potes.

Opina: Quina de les dues faules t'ha agradat més? Per què?

VOCABULARI

5 Relaciona aquestes expressions amb el significat que tenen en la lectura:

fer marrada

ser curt d'enteniment

empassar-se una cosa

no fer-s'ho dir dues vegades

caure-hi de quatre potes

- no acabar d'entendre les coses
- creure's una cosa que és mentida
- desviar-se del camí fent més volta
- caure en l'engany
- no fer-se pregar

Tria 3 de les paraules anteriors i fes frases amb elles